

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 90 Lei
Pe jumătate . . . . . 45 Lei
in America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: Alexandru Lupeanu-Melin

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 4 Lei
a doua și a treia oră 2 Lei.

Noua lege a școlilor.

De Dr. Ioan Bălan,
deputatul Blajului.

În săptămâna trecută, Sfatul Țării a adus lege pentru școlile dela sate și dela orașe, în cari învață copiii mai întâiu, cărora le zicem școli primare.

De bună seamă, toți Românii dorim ca școala primară să fie cât se poate de bună, ca în ea să învețe copilașii de mici cea mai curată dragoste de neam și ce mai călduroasă iubire față de Dumnezeu și față de sfânta noastră biserică. Așa a fost școala românească din Ardeal până în ziua de astăzi.

Legea nouă schimbă starea de lucruri din Ardeal. Până azi, școlile erau ale celor două biserici românești, și ele au mers foarte bine, căci copilul nu învăța numai a ceti și a scrie și alte lucruri folositoare; mai învăța și alteva: cântările bisericesti. Ce bucurie era pentru părinți când își auziau copilașii cântând în biserică așa de frumos ca îngerii! O bucurie era pentru ei, când cei mai mărișori cetiau Apostolul. — De azi înainte, învățătorii cari vor veni, nu mai sunt ai bisericii, și nu știm, câți din ei vor mai învăța pe copilași preafrumoasele noastre cântări bisericesti. Vor veni și învățători de aceia, cari nu vor cunoaște cântările bisericii noastre și se vor sili să învețe pe copii altfel de glasuri decât acelea cari se cântă în strănile noastre. Da, căci școlile au fost scoase de sub aripa ocrotitoare a bisericii. Cu câtă greutate am ajuns noi să le facem și să le ținem în bună rânduială! Câtă bătaie de cap a avut biserică, până ce și-a crescut pe învățătorii! Cât necaz au avut preoții până au scos plata învățătorilor în satele mai sărace!

De azi înainte, preoților li-se ia și dreptul de a propune religia, cel puțin nu vor putea-o propune în toate școlile, căci legea cea nouă zice, că religia va propune-o învățătorul sau preotul. Dacă învățătorul e de o religie cu

copiii, va propune el religia, și preotul vine numai când învățătorul e de altă religie. — Ce va fi dacă învățătorul e de aceeași religie cu copiii, dar nu e iubitor de cele sfinte? Tot el va propune religia?

Oamenii cari nu știu cât de mult folos au adus neamului școlile românești confesionale, au desființat școlile confesionale de azi. Domnul *Nicolae Iorga* a fost în contra acestui lucru, și a zis, că se face greșală deslipindu-se școala de biserică, doar școala confesională e de mare folos pentru stat. Domnul *Vasile Goldiș* a arătat ce durere se face în Ardeal, luându-se școlile confesionale. Iar eu am cerut ca să se lase mai departe bisericii școlile de azi, așa cum face Franța cu școlile confesionale din Alsacia și Lorena, două țări-șoare cari au fost alipite la Franța în 1918.

Ministrul și Dieta n'au voit să asculte aceste glasuri. Deocamdată legea n'are încă putere, căci unele lucruri din ea trebuie să le mai voteze și Sfatul Bătrânilor (Senatul). S'ar mai putea întâmpla ca guvernul de azi să cadă, să se facă alegeri nouă pentru Dietă, și atunci să-și dea oamenii mai bine seamă ce nedreptate se face bisericii, când i-se ia dreptul asupra școlilor ei. Acestea școli au ținut în noi sufletul românesc și creștinesc în cursul vremurilor. Deci nu-i bine să le rupem azi de biserică.

Nu dorim să se întâmple, însă părinții vor vedea, că copiii crescuți în școlile de stat nu vor avea suflet așa de creștinesc ca și copii crescuți în școlile bisericii. Și, după ce le va arăta și altora pățania acest lucru, oamenii vor cere din nou școli confesionale.

De aceea, azi nu cântăm prohodul școlii confesionale, ori cât ne-ar ducea de mult legea cea nouă.

Cum stă Lumea și Țara.

Ce-i cu fuziunea?

Unirea partidului național și țărănesc a băgat în spaimă pe celelalte partide politice. În deosebi partidul liberal vede după unirea celor două partide, că i-se clatină pământul sub picioare și tot asemenea se tem de noul partid și generalul *Averescu* și alții. Ei cearcă în fel și chip să bage zizanie între frunțașii noului partid național-țărănesc, doar-doar vor isbuti să-i învrăjbească, să zădărnicească înfăptuirea unirii celor două partide și să rămână lucrurile tot așa în țară, tot cu oamenii trecutului la cârmă.

Congresele partidelor național și țărănesc au votat cu mare însuflețire unirea celor două partide, dar necuratul par'că și-a vârit coada tocmai în ajunul mărețelor congrese ale partidelor unite și nu le-a lăsat să desăvârșească gândul conducătorilor din partidul național și țărănesc.

Constantin Stere vrând să ajungă în fruntea noului partid, la conducere, și-a mobilizat prietenii basarabeni și-a pornit cu ei un viguros asalt ca să-și cucerească locul de frunțaș al partidului național-țărănesc și apoi văzându-se cocoțat acolo unde-i dorește inima, după aceea va vedea el ce va mai face. Dar nici frunțașii partidului național nu s'au spăriat de amenințările basarabenilor, că nu vor mai rămânea în partid dacă omul lor, Stere, nu va fi la conducere. Oamenii partidului național s'au arătat dârji și nelundplecați și nu vreau să schimbe nici o iotă din pactul iscălit la 12 Iunie.

Acum frunțașii cei mai de seamă din amândouă partidele cearcă să înduplece pe Constantin Stere, să nu se pună de-a curmezișul în calea noului partid, ci să se mulțamească a fi un soldat ca orișicare altul, căci la loc de frunte nu poate fi, de vremece nimeni afară de basarabeni nu vrea să lucreze alături de un om ca Stere. Și sunt nădejdi că lucrurile vor ieși la capăt bun și celea două partide vor fi alturi.

Din Parlament.

Sedințele parlamentului s'a prelungit până în 1 Iulie când Camera deputaților și Senatul vor lua vacanță și sfetnicii vor pleca la vetrele lor să se odihnească după o îndelungată muncă parlamentară.

Guvernul avea încă o sumedenie de legi pe cari voia să le treacă prin Par-

ament și ținea să le voteze cu orice preț înainte de vacanță, căci până în toamnă ucrurile se mai pot schimba în politica dinlăuntru a țării și guvernul dlui Ionel Brătianu vrea să se știe asigurat că-și va putea trece legile în tihnă, nesgândărit și neimpedecat de nime.

Deputații din partidele național și țărănești tocmai acum sunt ocupați cu frământările politice în legătură cu unirea celor două partide și așa nu prea tulbură apele dlui Brătianu, care își vede de drum și nu se socotește mult.

Zile amare n'a prea făcut guvernului decât vorbirea dlui Dr. Lupu și a deputatului țărănist Madgearu care l-a atăcat fără cruțare pe ministrul finanțelor, dl Vintilă Brătianu, că a gospodărit așa de rău visteria țării, că leul nostru a ajuns să fie ca un crețar din vremea de pace. Dacă erau oameni mai destoinici la cârma țării, azi nu ne găsim cu banii în halul în care ne găsim.

Impărțirea pământului pe Secaș.

În ziua de 27 Iunie s'a făcut împărțirea pământului la săteni în comunele Roșia de Secaș, Tău și Beșinău, aproape de Blaj. Au ieșit la fața locului d. Dr. Velican prefectul județului Alba de jos, d. judecător Gheșu, președintele comisiei de ocol, d. Danielescu, consilier județean, d. Dr. Traian Denghel primpretorul plasei Blaj, inginerii împărțitori de pământ și d. agronom Pop.

În toate trei satele oamenii erau adunați în fața primăriilor, așteptând comisia, unii cu ochii plini de bucurie, alții cu fețele întristate. Erau veseli cei ce se știau luați în tablou, iar câțiva spuneau că dâșii încă ar fi fost în drept să fie luați, dar au rămas pe dinafară. Cu toate acestea împărțirea a decurs în cea mai bună rânduială și pace. Sătenii noștri secășeni sunt oameni de înțeles, cari ascultă ce li-se spune și dacă le dai o vorbă bună se împacă ușor și prind nădejde. Comisia le-a ascultat plânsurile și a făgăduit să mai dreagă ce se poate, ca toți cei îndreptățiți după lege să rămână mulțumiți.

Tămbălău și părăzi nu s'au făcut ca în alte părți, ceea ce a fost lucru cuminte. Cuvântări a rostit d. prefect, spunând oamenilor că pământul le vine dela Maiestatea Sa Regele și dela jertfa celor 800 mii ostași ai neamului românesc de pretutindeni, cari au murit pe fronturile de luptă, ca să avem o țară mare și liberă, în care vredniciile trebuiesc răsplătite.

A mai vorbit la Tău și Păr. protopop gr. ort. Păcurariu din Miercurea, care a ridicat în slavă pe d. Brătianu nădăjduind că va putea primi și Sf. sa o palmă de „eclezie” în hotarul Tăului. La început a spus-o foarte bine, când zicea: „Pe noi, pe Români, legea creștinească ne-a ținut, lege adusă de coloniștii lui Traian din Italia”. Cu adevărat așa spun toți istoricii neamului nostru, că legea creștinească Români au primit-o din Apus, numai gazetarii Consistorului dela Sibiu se fac „niznai”.

Frumos a vorbit la Tău și săteanul Simion Răhăian, om isteț și cu știință de carte. Cumințe a fost cuvântul de „bun sosit” către comisie, ținut de Părintele Ungureanu din Biseni (acet nume s'ar potrive și din motive istorice satului unde păstorește sf. Sa) Cuminții au fost și îndrumările pe cari le-a dat d. judecător Gheșu, omul legii. Iar d. consilier Danielescu are o putere de împăciuitoare cum rar se găsește.

Impărțirile de pământ de pe Secaș s'au făcut fără plimbări de paradă și fără cheltuieli zadarnice. Și s'a văzut că se pot face și așa. Dd. miniștrii au destul val cu țara la București, iar sătenii se mulțimesc să-și vadă locuțul lor, pe care știu ei să-l muncească numai să-l aibă la mână cât mai curând.

Grăunțe sufletești.

Faptele bune.

Ce ați zice iubiți cetitori despre un plugar, care și-ar curăți pământul de pietri, de spini și de buruieni, dară nici nu l-ar ara, nici nu l-ar sămăna niciodată? Ce folos ar avea el după munca aceasta? Intocmai așa este și în viața creștinească. Zadarnic ne nizuim și trudem ca să ne ferim de păcate, dacă nu facem și fapte bune și dacă pe lângă aceea că ne ferim de păcate nu ne înfăumuseșăm sufletele noastre și cu podoaba virtuților. Sufletul nostru se aseamănă în cazul acesta cu un ogor fără pietri, fără spini și buruieni, care însă nu ne aduce nici un folos. De aceea ne îndeamnă psalmistul David zicând: „*Ferește-te de rău și fă bine*” (36, 27).

Cel ce nu se nizuiește a deveni din zi în zi tot mai bun, nu rămâne multă vreme bun. Dacă nu vom avea gândul să fim tot mai virtuțoși și mai cuernici, nu vom putea să ne ferim nici de păcate și vom păți ca plutășul, care a ajuns într'un vârtej, din care nu scapă decât numai cârmaciul din greu și cu multă prevedere și dibăcie. Iată pentru ce nu este creștin bun cel ce nu-și propune zilnic ca va face vre-o faptă bună și că se va desăvârși în virtuți. Aceasta este voința lui Dumnezeu ca: „*cel drept să mai facă dreptate și cel sfânt să se sfințească*” (Apocalips 22, 11). De aceea ne poruncește Mântuitorul: „*Fii desăvârșiți precum și Tatăl voștru cel din ceruri desăvârșit este*” (Matei 5, 48). Tot din pricina aceasta ne arată sfânta noastră biserică zilnic atâtea pilde de sfinți, ale căror fapte bune și virtuți să le urmăm.

Fapte bune se numesc acelea, cari sunt conform voinții lui Dumnezeu, fiindcă Dumnezeu este izvorul a toată bunătatea în lumea aceasta, de aceea zice Domnul la Marcu 10, 18: „*Nimenia nu este bun, numai singur Dumnezeu*”. Așadară acela, care face o prostie sau vre-o faptă bună cu scopul ca să-l laude pe Dumnezeu, fapta aceasta nu i-se socotește vrednică de a fi răsplătită de Dumnezeu. De pildă dacă cineva se omoară pentru ca prin aceasta să-și ispășească vre-un păcat, ori dă milă din averea furată, ori stă tot în coate și-n genunchi rugându-se lui Dumnezeu, dară datorințele nu și-le împlinește, nu face faptă bună, ba chiar păcătuiește. Asta-i ca și atestatul (testimoniul) pe care-l primesc elevii dela școală; dacă în acel atestat este și numai o singură secundă, nu mai poate trece în clasa următoare. Așadară o faptă care și numai într'o singură privință nu este pe placul lui Dumnezeu, nu este faptă bună și nu va fi răsplătită de Dumnezeu.

Fariseii de pe vremea Mântuitorului săvârșeau foarte multe fapte bune, cu gândul însă de a fi laudați, iară Mântuitorul zice despre ei: „*că și-au luat plata lor*” (Matei 6, 2), „*că nu cum vede omul vede Dumnezeu, că omul vede în față, iară Dumnezeu vede în inimă*”. (T. Impăraților 16, 7).

Cu cât facem mai mult bine celor ce nu ne pot răsplăti, cu atât sunt faptele noastre mai bune. „*Când faci ospăț chiamă săracii, neputincioșii, orbii și schiopii și fericit vei fi, pentru că nu au ce-ți întoarce, iară ție ți-se va răsplăti la învierea dreptilor*” (Luca 14, 13—14). Celce face o faptă bună cu jertfă

mare, va fi mai bine răsplătit decât ceilalți, de aceea laudă Isus pe văduva, care a dat în visteria bisericii doi bani, zicând: „*Adevăr zice vouă, că această văduvă săracă a aruncat mai mult decât toți ceice au aruncat în visterie, că toți din prisosința sa au aruncat, iară aceasta din lipsa sa, toate câte a avut a aruncat, toată averea sa*”. (Marcu 12, 43—44).

Chiar și cele mai neînsemnate lucrări ale ale noastre pot deveni fapte bune, dacă se fac spre mărirea lui Dumnezeu, de aceea ne zice sf. apostol Pavel: „*Deci ori de mâncați ori, de beți, ori altceva, de faceți, toate spre mărirea lui Dumnezeu să le faceți*”. (T. Cor. 10, 3). Iată din care pricină își propun creștinii cei buni în fiecare dimineață după rugăciune că tot ce vor săvârși în cursul zilei vor face-o spre mai marea mărirea a lui Dumnezeu. Și aceasta ar trebui s'o facem cu toții.

Părintele Iuliu.

De prin satele noastre.

Cununa Preacuratei din Ragla.

Reuniunea „Cununa Preacuratei Vergure Maria” a femeilor din comuna Ragla, întrunită în adunare generală, ia la cunoștință fapta foarte înimoasă a ficei credincioșilor fruntași Vasile și Maria Adace din aceasta comună, cu numele *Rafila mdr. Bucilă* și arată cea mai adâncă recunoștință și cea mai mari mulțumite pentru însemnata sumă de 27.500 Lei, ce cu atâta dragoste și-a luat osteneala a colecta pentru susnumita reuniune, punându-se D-sa în fruntea listei cu suma de 5000 Lei iar mama soacră a D-sale Nastasia Bucilă cu 2000 Lei.

Reuniunea nu poate să nu mărturisască cumă prin acest dar în adevăr princiar i-sau pus temeuri tari în privința materială. — Reuniunea roagă pe Precurata Fecioară să li răsplătească înmuit pentru toate ostenețele și jertfele aduse pe altarul pietății, de aceasta nobilă, harnică și pricepută fică a bisericii noastre adevărate. — Ragla 1 Iunie 1924. *Elisabeta Mureșian n. Pioraș*, prezidentă.

Danie frumoasă pentru biserică din Cetea, jud. Alba de jos.

Domnul Dr. Aurel Sava primar în Alba Iulia a dăruit bisericii gr.-cat. din Cetea, care acum se edifice frumoasă sumă de Lei 7000, care sumă s'a și încassat de către oficiul parohial. A mai promis vrednicul și harnicul primar, că va mai colecta până atunci, până când din suma colectată de dânsul, se va putea acoperi turnul bisericii cu tinichea și să va mai cumpăra un clopot. Dumnezeu să-i dea dlui primar multă sănătate, ca să-și poată împlini dorința, iar noi îi arătăm și pe calea aceasta mulțumita noastră ferbinte. — *Comitetul parohial*.

Roadă porumbului. Din toate părțile țării s'au trimis rapoarte la Ministerul agriculturii, că sămănăturile de porumb (cucuruz) sunt pretutindeni foarte frumoase și făgăduiesc roadă bogată. Stricăciunile pe cari le-a făcut grindina sunt pe cale să se îndrepte, afară de câteva ținuturi. Grânele sunt foarte bune în Oltenia, mai slăbuțe în Muntenia și Moldova, în câteva județe. Preoți cari au venit la Blaj după copii de școală spun, că pe valea Murașului, dela Aiud în sus, bucatele sunt așa de frumoase cum de mult nu s'au mai pomenit.

Știrile Săptămânei.

Baciu Papiu...

Cine nu cunoaște, sau n'a auzit măcar de Baciu Papiu, vestitul cântăreț al mănăstirii din Blaj? Sute și mii de tineri cari s'au perândat în curs de 50 de ani prin școlile noastre i-au dus abunăseamă numele prin toate văile și colțurile Ardealului. I-au dus numele și i-au dus mai ales amintirea dulcelui glas cu care așa de frumos l-a împodobit Dumnezeu. Ori, să grăiască atâtea mii și mii de credincioși din Arhidieceza Blajului, cari l-au auzit cântând imoase și tropare la sfințirile de biserică, de unde Baciu Papiu n'a putut să lipsească nici când...

De atâtea zeci de ani, mănăstirea dela Blaj cu boltiturile ei largi și înalte nici nu s'ar fi putut par'că închipui fără cântările mult iubitelui nostru profesor al tuturota. Sărbătoare ori Duminecă în catedrala mitropoliei, fără Baciu Papiu? Măcar un »Cuvine-se cu adevărat«, ori măcar un irmos să nu cânte, asta ar fi fost să simți vreodată. că vine primăvara și înverzesc pădurile, fără să auzi cântec de priveghitoare!

Baciu Papiu când se așază în strana sa la dreapta, ori în corul cel mare, deasupra vulturului ce se scoate la praznice împărătești, începe cântarea lin, domo!, ca un susur de codrii, apoi o învăluie în glasuri de clopoței, o alintă, o înalță ea în sunet de chimvală, iar coboară, iar suie, de-și vine să crezi că melodia sa se îmbină cu cântecul de rugăciune al arborilor de pe culmi și, o sfârșește în triluri mărețe, ca regina paserilor, care se îngână cu apele reperi de munte. Troparele și condacele sale au ceva din cântecul holdelor mișcate de vânt, din graiul doinelor ce răsună pe răzoare, din mormurul dulce al văilor noastre ardelenesti. Inșă în aceeaș vreme cântările sale se îmbină așa de firesc cu fumul de tămâie din cădelniși, cu sfințenia icoanelor de pe altar, încât stan de piatră și pământ să fi, să nu-ți miște inima și sufletul...

Așa e Baciu Papiu când preamărește pe Domnul.

Uscățiv și cu pasul mărunț, cum e la bătrânețele sale înaintate, când îl vezi trecând duminica dimineața spre mănăstire, nici n'ai crede că ce comoară de glas poartă cu dânsul. Și iacă, așa trece spre sfânta biserică de 50 de ani în cap, sprijinindu-se în toiag, dând câte-o vorbă de prietinie tuturor trecătorilor; ba așa se duce de-o jumătate de veac spre școlile celea mari din Blaj, ca să îndulcească cu darul său pe fiii poporului și să-i adâncească în tainele octoicelor și a molitvelnicilor, fără să-i scadă nici o iotă din dulceața glasului din tinerețe.

Vrednic urmaș al marilor cântăreți Begnescu și Ionaș, cu cari s'a mândrit cândva Blajul!

O, dar Baciu Papiu e cântăreț și afară de mănăstire și de strană. Dacă e între prietini — și pe cine nu are Baciu prietin? — ori dacă e vre-un prilej de serbare națională și simte că e locul să mângâie ori să îmbărbăteze mulțimea, Baciu Papiu începe numai decât, fără rugăminți, cu:

Veacuri triste 'ntunecoase

Feste capu-mi au trecut

Cu mii hoarde furioase

Prea adesea m'am bătut...

de suspină tot natul din adâncul inimii de durere nenumărate, câte le-a suferit răbduriul nostru popor prin negura vremilor...

Iară când o întoarce pe tact de furtună și lasă să-i sbucnească din piept accente ca de bacium răscolitor, cântând cu ochi de pară:

*Dar ori cât Român voi fi
Nu mă tem că voi peri!*

toți cei cari îl ascultă se înflăcărează ca de-o vrajă neînțeleasă și Baciu Papiu nu mai cântă singur, ci marșul de nădejde al neamului nostru e cântat de toată suflarea!

Ori, cine conduce în zilele noastre imnul »Deșteaptă-te Române« al sutelor și miilor de școlari din toată România mare, la serbările din 3/15 Maiu pe Câmpul Libertății? Moșneagul profesor de cântări al școlilor din Blaj:

Părintele Aron Papiu.

Vom înțelege deci, că în zilele trecute când a împlinit 50 de ani de profesorat și a pășit peste pragul anului al 73-lea al vieții sale, pe sfântă dreptate i-a venit dela Maiestatea Sa Regele Ferdinand o medalie de vrednicie, o scrisoare de felicitare dela Înalt Preasfinția Sa Mitropolitul Blajului și multe urări de dragoste, la o masă prietenească, dela foștii săi școlari, profesorii de astăzi și ceilalți oameni cu carte ai Blajului.

Să ne trăiești Baciule, încă la mulți ani!

A Melin.

Pentru „Institutul Recunoștinții“. Alexandru Roman țaraul nostru fruntaș din Mădărașul de Câmpie a dăruit pentru noua școală ce se zidește în Blaj frumoasa sumă de 500 Lei. Dumnezeu să-i răsplătească!

Examenen mari la Blaj. În săptămâna trecută s'au început la Blaj examenenele de absolvire la celea două licee ale noastre, la cel de băieți și la cel de fete. La cel dintâi comisar al țării este d. *Gheorghe Bogdan-Duică*, iar la cel de fete d. *Dr. Alexandru Borza*, amândoi profesori universitari la Cluj. În timpul liber d. Bogdan-Duică, un vestit cărturar al neamului nostru, face și cercetări în Biblioteca cea mare din Blaj, unde se găsesc o mulțime de hârtii și cărți foarte prețioase pentru istoria neamului nostru.

Nou comitet comunal în Blaj. Astăzi orașul Blaj cu satul fac o singură comună, ceea ce este și firesc căci nimic nu le despărția nici până acum, decât doar rânduielile vechi, cari însă în România mare trebuie să se schimbe în mai bine. Comunele contopite și-au ales acum cel dintâi consiliu comunal, alcătuit și din orașeni și din săteni. Alegerea s'a făcut Marți în 1 Iulie și din vre-o șase liste câte s'au votat, au ieșit aleși următorii: Dr. Ambrosiu Cheșianu, canonic, Dr. Victor Macaveiu, canonic, Ștefan Roșianu, profesor la teologie, Dr. Ioan Coltor, profesor de teologie, fost deputat, Augustin Caliani, director de liceu, Traian German, director de liceu, Aurel C. Domșa, protopop, Vasile Moldovan, paroh, Dr. George Borșan, notar public, Vasile Suciu, prefectul tipografiei, Leon Maior, institutor, Ioan Blaga, negustor, Emil Oltean, fabricant, Nicolae Murza, măcelar, Dionisie Trifan, croitor, Emil F. Negruțiu, inspector agricol, Gheorghe Bărbat, Ioan Pușcaș lui Niculae și Martin Patachi, săteni. *Suplenți:* Flaviu C. Domșa, Valeriu Suciu, profesori, Victor Turcu, funcționar de bancă și Dinu Păcurar, sătean.

Un spion ungar la Turda. Poliția a pus mâna în zilele trecute pe un anumit Szabados Béla, despre care s'a dovedit că este un căpitan de tunari în armata ungară și s'a furișat în țară la noi să facă spionaj. Dumnealui era în legături cu o domnișoară, care fusese funcționară la casa județului Turda Arieș, așa că își găsisse o bună tovarășă. Acum zace legat în lanțuri la Siguranța din Cluj.

Calendarul cel nou. Sinodul cel mare al bisericilor ortodoxe din toată țara a hotărât de curând la București, că dela 1 Octomvrie înainte, anul curgător, Românii ortodoxi încă se vor îndrepta după calendarul cel nou. Că-

peteniile Bisericii românești unite cu Roma încă și-au spus mai de mult cuvântul pentru calendarul cel nou, așa că dela toamnă încolo toate bisericile românești, și unite și greco-orientale, vor urma calendarul apusean.

Lăcuste ori cosași? Am scris și noi în numărul trecut al gazetei noastre, că prin unele părți ale Ardealului s'au arătat roiuri de lăcuste. Aflăm acum, că asemenea gănganii s'au arătat și prin apropiere de Blaj, pe la Mihai și pe la Obreja, încă de mai multe săptămâni. Numai cât nepoștii oaspeți ai sămănăturilor din părțile numite nu par a fi lăcuste, că nu sboară în roiuri ca lăcustele rusești, ci sar precum sar cosașii ierburilor și sunt și mai mici. Când dai cu ceva în mijlocul furnicarului de găze, o iau razna în toate părțile, care înainte care înapoi, nu după obiceiul lăcustelor. Se vede că sunt un neam de cosași de pe la noi, înmulțiți de secetă. Pagubă fac și ei, nu-i vorbă, dar nu sunt așa de primejdioși ca lăcustele rusești.

Drum pe sub mare. Englezii își sfarmă de mult capul să găurească pământul pe sub apa Mănecii, între Anglia și Franța, să aibă astfel un drum uscat între celea două țări. Decât vaporul și decât mașina de sburat tot e mai bun trenul, care merge și pe vreme bună și pe furtună, iar între Anglia și Franța e mare învârtire de călători și de mărfuri. Unde mai pui, că marea numită „Canalul Mănecii“ e destul de năravoasă uneori și face multe greutăți corăbierilor. Englezii sunt acum pe punctul de-a se apuca de lucru. Marele tunel pe sub mare va costa 29 milioane lire englezești și va putea fi isprăvit în 5 ani de zile. Englezul ce-și pune în gând face, de ar fi vorba să scurme chiar și pe sub mare...

Tomescu, banditul codrilor. Prin județele Muscel și Dâmbovița din vechiul regat, își face de cap de-o vreme încoace un hoțoman de codru care bagă în răcori de moarte pe negustori și pe oamenii de bani gata. Hoțomanul se numește Vasile Tomescu și are doisprezece tovarăși, tot atât de îndrăzneți ca și el, înarmați toți până în dinți. Temutul „căpitan“ de haiduci trimite scrisori negustorilor bogăți și le cere bani cu cari zice că ajută pe săraci. Mai de curând a cerut dela un bogătaș din Câmpulung 20,000 lei, că cică are de înzestrat două fete sărae, cari n'au cu ce se mărita... Și când nu primește banii, ceruți cu vorbe frumoase, cadé noaptea și jefuiește. S'au împănat pădurile cu jandarmi, cari îl caută ca pe ac pe „darnicul“ hoțoman.

Grindina și furtunile au făcut în săptămâna trecută mari pagube în hotarele comunelor Cotnari, Breaza și Merișani din vechiul regat. S'au pzăpădit viile și pomii.

Apostoli mincinoși. De-o vreme încoace satele noastre sunt tot mai des cutriate de străini aduși de vânt, cari împuiază capetele oamenilor pașnici cu fel de fel de învățături rătăcite. Acești „apostoli“ nechiemați se străduiesc mai ales să-i desbare pe săteni de biserică, de cruci și de toate lucrurile rămase din bătrâni ca sfinte și să le dea ei alte crezuri. S'a dovedit acum că aceștia nu sunt aduși de sfințenia pe care o arată în fețe, ci sunt trimiși de țări dușmane nouă, ca să ne zăpăcească poporul și să-l ducă pe povârnișuri. De aceea s'a dat poruncă aspră dela București, ca toți „prorocii“ hai-hui să fie culeși de pe unde se găsesc și nefiind cetățeni români, să fie zvârliți peste graniți. Dar și până atunci, sătenii noștri să fie cu ochii în patru și să nu se lase amăgiți de trași-împinșii cari le pică în prag, ci îndată-ce văd un străin care hulește crucea și sfințele biserică strămoșești, să înștiințeze jandarmeriile.

Cunoștințe folositoare.

Vrășmașii omului.

— Musca de casă. —

Mulți sunt vrășmașii omului! Se și zice, că „nu-i om ăla, care n'are vrășmași“. Se vrășmașesc oamenii ei între ei și li vrășmașesc chiar și animalele. Purecii, țintarii, râia, vermii trăitori din truda altora sunt tot vrășmași ai omului. Nici unul însă nu-i așa primejdios ca și *musca*.

Nici nu-ți vine să crezi. Aceasta gadină mică, ce petrece pe la căsile noastre, să fie vrășmaș primejdios.

Și totuși așa este. Cât e ziulica de mare ea nu stă în loc. Sboară prin toate unghetele. Are aripi mari și subțiri și poate sbura minunat.

Pe jos încă aleargă repede. Picioarele sunt lungi și subțiri. În vârful picioarelor are ghiare, sub cari se găsesc două beșicuțe mici și late, din cari mustește într'una un cleiu lipicios. Din cauza aceasta, musca poate urca ușor și pe sticla dela fereastră.

Musca miroasă cu celea două cornițe mici dintre ochi. Vede bine. Are cinci ochi, doi mai mari și trei mai mici.

Abia am pus pe masă oala cu lapte ori tierul cu zeamă și musca e acolo. A văzut, ori a mirosit, că e mâncare și a alergat în grabă.

Mâncarea o suge cu trompa lăfăită la vârf ca o pecete.

Mâncarea mai tare, o înmoaie mai întâi cu scuipat din gură și apoi o suge.

Viața muștei nu e lungă. Trăiește abia *cinci săptămâni*. În vremea aceasta pune ouă de vre-o cinci-șasă ori. În fiecare dată pune câte 100—150 ouă. Ouăle sunt albe. Le pune mai ales pe rămășițe de mâncări, gunoaie ori bălegar de vite. Din ouă, în vreme de 24 ceasuri, ori dacă e cald și mai curund, ies viermuleți mici, albi, fără ochi și fără picioare. Viermuleții se hrănesc din gunoaiele unde trăiesc. După 14 zile viermuleții se string, se învălesc într'o pielețică groasă, se rotunzesc ca niște butoaie și după 8 zile se schimbă în muscă.

Numai într'o vară, dela o singură muscă, se pot face *peste un milion* de muște. Noroc, că mai sunt pasări, broaște și paiangeni, cari le prăpădesc. Altcum s'ar umplea văzduhul de ele.

Muștele umblând pe gunoaie, murdării, scuipat, hoituri, ușor pot lua germeii boalelor, pe cari îi aduc în casă. Aici îi pun pe masă, pe vasele din cari mâncăm, pe pâne, lapte și orice fel de mâncare. Și noi mâncând, luăm acei germeni de boale și ne îmbolnăvim. Ce știm noi, că muscă ce ne-a căzut în mâncare, de pe ce gunoaie ori hoituri a venit.

Iată dar pentru ce musca este un vrășmaș primejdios.

Boalele pe cari le poartă muștele sunt *tifosul* (lungoarea), *difteria*, *oftica*, *dizenteria*, *holera* și altele.

S'a găsit, că o singură muscă poartă pe aripi, pe picioare și pe tot corpul ei peste un milion de germeni de boale — *bacterii*.

Așa, că de multe boale putem scăpa omorând muștele.

Omul folosește tot felul de mijloace pentru omorirea lor. Hârtie cleioasă, oțet, otravă. Mai bine este însă să prăpădim ouăle muștelor. Ouăle să prăpădesc cu *petrol*, *creolină* ori *acid fenic*. Cu acestea se stropesc bine toate locurile și lucrurile, unde muștele își pun ouăle.

În locul întâiu însă să ținem curățenie mare în casă și în ogradă, să nu lăsăm să se îngrămădească gunoaiele, iar mâncarea s'o ținem totdeauna acoperită.

În chipul acesta vom putea încunjura ori ce primejdie pricinuită de acești vrășmași.

Ion Popu—Câmpeanu.

Poșta gazetei.

V. Opreșor, Sânmărgăhita. — Te primim core-spondent al nostru în acelea părți și te rugăm să ne trimiți vești din județ, scrise scurt, limpede și cetet, totdeauna numai pe-o față a hârtiei, cu cerneală. Primim și poezii din popor, glume și povestiri scurte.

Cabinetul de lectură „Stânca“, Cernăuți. — Gazetele populare din Ardeal, afară de celea susținute de partidele politice, o duc foarte greu. Noi încă trăim numai din abonamente; n'avem pe nimeni la spate, decât de cetitorii noștri din popor. Ne pare rău, dar nu putem trimite foaia gratuit.

Simion Grama, Miercurea Ciuc. — Poezia trimisă e bună, dar tot nu atinge măsura; mai trimite-ne, poate găsim ceva chiar bun.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Nr. 123

execuțional 1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judiciar aduc la cunoștință publică în senzul legii articolul LX din § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: *spălator, pendulă și mașină de cusut* cari în urma deciziei Nr. 370/2 din anul 1924 al judecătorei de ocol din Blaj s'au executat în Blaj în favorul executorului Gliceria Braica repr. prin avocatul Dr. Bela Daniel împotriva executorului locuitor din comuna Blaj pentru încassarea capitalului de 1059 Lei — b. și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 4000 Lei — b. se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, pe baza deciziei Nr. G. 1039/1924 al judecătorei de ocol din Blaj se fixează termenul pe *10 Iulie anul 1924 la orele 9 a. m. în comuna Blaj* și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încassat face 1059 Lei — b. capital, dobânzile cu — 9% socotind din — iar speșele până acum staverite de 633 Lei 70 bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului XLI din 1908 § 20. — Dat în Blaj la 16 Iunie 1924. *Niculae Baciu*, executor judecătoresc de ocol. 65 (1-1)

Nr. 129.

execuțional 1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judiciar aduc la cunoștință publică, în senzul legii, articolul XL din 1881, § 102 resp. XLI din 1908, § 19, cumcă lucrurile următoare: *3 oi, car și plug* cari în urma deciziei Nr. 9625 din anul 1923, al judecăt. de ocol din Blaj s'au executat în comuna Micăsasa în favorul executorului „Albina“ filială repr. prin avocatul Dr. Dionisie Roman, împotriva executorului locuitor din comuna Micăsasa pentru încassarea capitalului de 500 lei — b. și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 3600 Lei — b., se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, pe baza deciziei Nr. G 625/2—1923 al judecătorei de ocol din Blaj se fixează termenul pe *17 Iulie 1924 la orele 5 p. m. în comuna Micăsasa* și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881, § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încassat face 500 Lei — bani capital, dobânzile cu 6 % socotind din 9/XII 1912 iar speșele până acum stabilite de 457 Lei 91 bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora, în senzul

articolului XLI din 1908, § 20. — Dat în Blaj la 16 Iunie 1924. *Niculae Baciu*, executor judecătoresc de ocol.

66 (1-1)

Nr. 130.

execuțional 1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judiciar aduc la cunoștință publică în senzul legii articolul LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare *3 oi albe*, care în urma deciziei Nr. 2171/2 din anul 1923 al judecătorei de ocol din Mediaș s'au executat în Micăsasa în favorul executorului Dr. Dionisie Roman, repr. prin avocatul Dr. Dionisie Roman împotriva executorului din comuna Micăsasa, pentru încassarea capitalului de 236 Lei 75 bani și acces prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 1500 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, pe baza deciziei Nr. G 1347—1924 al judecătorei de ocol din Blaj, se fixează termenul pe *17 Iulie anul 1924 la orele 6 p. m. în comuna Micăsasa* și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii LX din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încassat face 236 Lei 75 bani capital, dobânzile cu 5% socotind din 13 Iulie 1923 iar speșele până acum staverite de 508 Lei 50 bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului XLI din 1908 § 20.

Dat în Blaj la 16 Iunie 1924. *Niculae Baciu*, executor judecătoresc de ocol. 67 1-1

Nr. 127.

execuțional 1924.

Cluj Publicațiune de licitațiune.

Subsemnatul executor judiciar aduc la cunoștință publică în senzul legii articolul LX din 1881 § 102 respective LXI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare *5 acțiuni dela «Casa de economie» și 17 acțiuni dela «Patria» Blaj*, cari în urma deciziei Nr. 6234/2 din anul 1924 al judecătorei de ocol din Oradea-mare s'au executat în Blaj în favorul executorului «Casa de Economie» Blaj repr. prin avocatul Dr. Ludov. Enyedi, împotriva executorului Aladar Benedek locuitor din comuna Oradea-mare, pentru încassarea capitalului de 1105 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 7000 Lei, se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, pe baza deciziei Nr. G 615—1924 al judecătorei de ocol din Blaj, se fixează termenul pe *14 Iulie anul 1924 la orele 9 a. m. în comuna Blaj*, și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii LX din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încassat face 658 Lei 30 bani capital, dobânzile cu 5% socotind din 1 Iunie 1924, iar speșele până acum staverite de — Lei — bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LXI din 1908 § 20. Dat în Blaj la 16 Iunie 1924. *Niculae Baciu*, executor judecătoresc de ocol. (68) 1-1

(59) 2-3

A V I Z.

Am o pășune bună pentru 500 oi care este de dat în arândă pe anul oct. 1924. Informațiuni se pot afla la redacțiunea „UNIREA POPORULUI“ în Blaj.